

Antopäivä: xx.xx.2026	Voimaantulopäivä: xx.xx.2026	Voimassa: toistaiseksi
Säädöspäätös: Laki liikenteen palveluista (320/2017) 131 §		
Määräyksen vastaisen toiminnan seuraamuksista säädetään: Ilmailulaki (864/2014) 175 § Laki liikenteen palveluista (320/2017) 242 ja 245 §		
Täytäntöönpantava EU-lainsäädäntö: -		
Muutostiedot: Tällä määräyksellä kumotaan Ilmailuhallinnon 5.5.2009 antama ilmailumääräys PEL M2-80, Autogyrolentäjän lupakirja.		

Autogyrolentäjän lupakirja

SISÄLTÖ

1	SOVELTAMISALA	1
2	MÄÄRITELMÄT	1
3	AUTOGIROLENTÄJÄLTÄ VAADITTAVA LUPAKIRJA TAI LENTO-OIKEUS	2
4	KANSALLISEN AUTOGIROLUPAKIRJAN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET	2
5	LUPAKIRJAN HALTIJAN OIKEUDET JA NIIDEN YLLÄPITO	4
6	LUPAKIRJAN VOIMASSAOLO	4
7	EROAVUUS- JA PEREHDYTTÄMISKOULUTUS	4
8	LISÄOIKEUDET	5
9	POIKKEUKSET	5
10	SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET	6

1 SOVELTAMISALA

Tämä määräys koskee sellaisilla autogyroilla harjoitettavaan lentotoimintaan vaadittavan lupakirjan vaatimuksia, jotka eivät kuulu EASA-asetuksen¹ ja sen nojalla annettujen komission asetusten soveltamisalaan.

2 MÄÄRITELMÄT

Tässä määräyksessä tarkoitetaan

autogyrolla pyöriväsiipisen ilma-aluksen tyyppiä, joka saa nostovoimansa lennon aikana enintään kahteen lähes pystysuoralla akselilla vapaasti pyörivään roottoriin vaikuttavista ilman reaktioista;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1139, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2018, yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2111/2005, (EY) N:o 1008/2008, (EU) N:o 996/2010, (EU) N:o 376/2014 ja direktiivien 2014/30/EU ja 2014/53/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 552/2004, (EY) N:o 216/2008 ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 kumoamisesta (EUVL L 212, 22.8.2018, s. 1–122)

koulutusorganisaatiolla Liikenne- ja viestintävirastolle autogirokentokoulutuksesta ilmoituksen tehnyttä koulutusorganisaatiota;

eroavuuskoulutuksella koulutusta, joka vaaditaan, kun ilma-aluksessa on lennolla säädettävä potkuri, sisään vedettävät laskutelineet, kannuspyörä- tai nokkapyörälaskuteline, pyöräkellukset, sukset tai suksina käytettävät kellukset tai joka on varustettu muilla poikkeavilla laitteilla tai ominaisuuksilla. Koulutukseen kuuluu harjoituksia, joissa tutustutaan järjestelmien toimintamenetelmiin normaaleissa ja hätätilanteissa;

perehdyttämiskoulutuksella koulutusta, joka ohjaajan on saatava jokaiselle uudelle ilma-alustyyppille. Koulutuksessa perehdytään lentokäsikirjaan tai lento-ohjekirjaan.

3 AUTOGIROLENTÄJÄLTÄ VAADITTAVA LUPAKIRJA TAI LENTO-OIKEUS

3.1 Autogiron ohjaajalla on oltava kansallinen autogirokentäjän lupakirja tai Suomessa lentämiseen oikeuttava ulkomainen autogirokentäjän lupakirja.

3.2 Oikeus lentää autogiroa on lisäksi myös käyttöoikeudellisen EU:n lentomiestöasetuksen mukaisen autogirokentäjän lupakirjan haltijalla, joka on suorittanut kohdassa 8 vaaditun eroavuuskoulutuksen.

4 KANSALLISEN AUTOGIROLUPAKIRJAN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET

4.1 Ikä

Hakijan on oltava vähintään 17-vuotias.

4.2 Tiedot

4.2.1 Hakijalta vaaditaan koulutusorganisaation antama tietopuolinen koulutus. Hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hän on kokeissa osoittanut autogirokentäjältä vaadittavaa tiedon tasoa seuraavissa oppiaineissa:

- a) ilmailun säädökset
- b) autogiron rakenteet ja moottori
- c) autogiron mittarit
- d) aerodynamiikka
- e) ohjausoppi
- f) sääoppi
- g) lentosuunnistus
- h) autogiron käyttö ja hoito sekä lento-ohjekirja
- i) ihmisen suorituskyky ja rajoitukset
- j) lentotoimintamenetelmät.

Edellä mainittujen oppiaineiden lisäksi hakijalla on oltava määräyksen PEL M2-93 mukainen rajoitettu radiopuhelimen hoitajan kelpuutus tai sitä varten voimassa oleva koulutus (TRG M1-11).

4.2.2 Mikäli hakijalla on muun ilma-alusryhmän käyttöoikeudellinen lupakirja tai voimassa oleva hyväksytty suoritus teoriakoulutuksesta ja kokeista, hänelle hyvitetään suoritukset oppiaineista f), g) ja i).

4.2.3 Mikäli hakijalla on muun ilma-alusryhmän lupakirja, joka ei ole käyttöoikeudellinen, oppilaan on suoritettava hyväksytysti kaikkien oppiaineiden loppukokeet koulutusorganisaatiossa.

4.3 Lentokoulutus ja -kokemus

4.3.1 Hakijalta vaaditaan koulutusorganisaation hyväksytyn autogiolentokurssin mukainen autogiolentokoulutus. Hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hän on suorittanut koulutusohjelman autogiolentäjältä vaadittavalla suoritustasolla ja hänellä on seuraavissa kohdissa vaadittu lentokokemus.

4.3.2 Hakijalta, jolla ei ole aiempaa lentokokemusta, vaaditaan:

- a) vähintään 30 lentotuntia autogirolla, joista vähintään 15 lentotuntia koululentoina ja vähintään 5 lentotuntia yksinlentoina, ja
- b) edellä mainittuihin lentoihin on kuuluttava vähintään 5 lentotuntia matkalentoina sisältäen vähintään 100 km pituisen matkalennon yksin, jonka aikana on suoritettava lasku pysähtymiseen saakka vähintään yhdelle lentopaikalle, joka ei ole sama kuin lähtölentopaikka.

4.3.3 Hakijalta, jolla on käyttöoikeudellinen purjelentäjän lupakirja, vaaditaan:

- a) vähintään 35 lentotuntia purjelentokoneella ennen autogiolentokoulutuksen aloittamista, ja
- b) vähintään 20 lentotuntia autogirolla, joista vähintään 10 lentotuntia koululentoina, ja
- c) edellä mainittuihin lentoihin on kuuluttava vähintään 5 lentotuntia matkalentoina sisältäen vähintään 100 km pituisen matkalennon yksin, jonka aikana on suoritettava lasku pysähtymiseen saakka vähintään yhdelle lentopaikalle, joka ei ole sama kuin lähtölentopaikka.

4.3.4 Hakijalta, jolla on käyttöoikeudellinen ultrakevytlentäjän lupakirja tai luokka- tai tyyppikelpuutus lentokoneita varten, vaaditaan vähintään 15 lentotuntia autogirolla, joista vähintään 10 lentotuntia koululentoina ja vähintään 2 tuntia yksinlentoina.

4.3.5 Hakijalta, jolla on käyttöoikeudellinen tyyppikelpuutus helikoptereita varten, vaaditaan vähintään 10 lentotuntia autogirolla, joista vähintään 5 lentotuntia koululentoina ja vähintään 2 lentotuntia yksinlentoina.

4.3.6 Hakijalta, jolla on käyttöoikeudellinen kohdassa 4.3.4 mainittu lupakirja sekä lisäksi tyyppikelpuutus helikoptereita varten, vaaditaan vähintään 5 lentotuntia autogirolla koululentoina.

4.3.7 Hakijalta, jolla on muun ilma-alusryhmän lupakirja, joka ei ole käyttöoikeudellinen, tai vanhentunut tyyppi- tai luokkakelpuutus lentokoneita tai helikoptereita varten, vaaditaan edellä kohdissa 4.3.3 - 4.3.4 vaaditun koulutuksen lisäksi lennonopettajan arviointikoululennon pohjalta koulutuspäällikön tai päälennonopettajan määrittelemä lisäkoulutus.

4.4 Taito

4.4.1 Hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hakija on lentokokeessa:

- a) suorittanut autogiolentäjältä vaadittavalla suoritustasolla sekä normaalit että hätätilanteiden vaatimat ohjausliikkeet autogirolla, ja
- b) osoittanut valmiutensa noudattaa ilmaliikennepalvelun toimintaohjeita ja menetelmiä.

4.4.2 Hakijan on suoritettava koko lupakirjakurssi ja kaikki tietopuoliset kokeet hyväksytysti sekä täytettävä kohdan 4.3 mukaiset kokemusvaatimukset autogirolla ennen lupakirjan myöntämiseksi lennettävää lentokoetta.

5 LUPAKIRJAN HALTIJAN OIKEUDET JA NIIDEN YLLÄPITO

5.1 Oikeudet

5.1.1 Autogiolentäjän lupakirjan haltija on oikeutettu toimimaan ilman korvausta autogiron päällikkönä seuraavasti:

- a) lentämään yksinlentoja, ja
- b) kuljettamaan matkustajia edellyttäen, että
 - hänellä on autogiorolla vähintään 40 lentotunnin kokemus, joista vähintään 15 tuntia yksinlentoina, ja
 - hän on suorittanut hyväksytysti lentokokeen matkustajankuljetusoikeutta varten, ja tarkastuslentäjä on tehnyt nimikirjoituksellaan ja lupakirjanumerollaan vahvistetun merkinnän matkustajankuljetusoikeudesta lupakirjan haltijan lentopäiväkirjaan sekä antanut ilmailumääräyksen TRG M1-6 mukaisen lentokoelausunnon.

5.1.2 Jos autogiolentäjän lupakirjan haltijalla on myös toisen ilma-alusryhmän käyttöoikeudellinen lupakirja matkustajankuljetusoikeudella, lukuun ottamatta ilmapallolentäjän lupakirjaa, hän on oikeutettu kuljettamaan matkustajia myös autogiorolla.

5.2 Viimeaikainen kokemus

5.2.1 Autogiolentäjän lupakirjan haltija saa toimia päällikkönä autogiorossa vain, jos hän on viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana lentänyt autogiorolla tai helikopterilla:

- a) vähintään kaksi lentoa, tai
- b) kertauskoululennon lennonopettajan kanssa, tai
- c) tarkastuslennon.

5.2.2 Autogiolentäjän lupakirjan haltija, jolla on matkustajankuljetusoikeus, saa kuljettaa matkustajaa vain, jos hän on viimeksi kuluneiden 90 vuorokauden aikana lentänyt autogiorolla tai helikopterilla ohjaavana ohjaajana:

- a) vähintään kolme lentoa, tai
- b) kertauskoululennon lennonopettajan kanssa, tai
- c) tarkastuslennon.

5.2.3 Jos lupakirjanhaltijan suoriutumisessa kertauskoululennolla on ollut puutteita tai tarkastuslennon suoritus on hylätty, voidaan vaatia lisäkoulutusta lennonopettajan tai tarkastuslentäjän arvion mukaan.

6 LUPAKIRJAN VOIMASSAOLO

Autogiolentäjän lupakirja on voimassa toistaiseksi. Lupakirjan oikeuksien käytettävyys riippuu sen mahdollisesti sisältämien kelpuutusten ja lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolosta sekä kohdan 5.2 mukaisten vaatimusten täyttymisestä.

7 EROAVUUS- JA PEREHDYTTÄMISKOULUTUS

7.1 Ohjaajan on perehdyttävä jokaiseen autogirotyyppiin, jolla aikoo lentää, muun muassa perehtymällä lento-ohjekirjoihin ja tarvittaessa hankkimalla perehdyttämiskoulutusta.

7.2 Ohjaajan on hankittava eroavuuskoulutus ominaisuuksiin tai järjestelmiin, joista hänellä ei ole kokemusta ja jotka vaikuttavat navigointiin, lento-ominaisuuksiin, ohjattavuuteen tai käytettävyyteen. Eroavuuskoulutuksen tulee sisältää riittävästi harjoituksia, jotka varmistavat järjestelmien sujuvan käytön normaaleissa ja hätätilanteissa.

7.3 Jos ohjaajalla on EU:n lentomiehistöasetuksen mukainen autogirolentäjän lupakirja, hänen on hankittava eroavuuskoulutus saadakseen lentää kansallisen sääntelyn alaista autogiroa.

7.4 Eroavuuskoulutuksen voi antaa autogirolennonopettaja tai, jollei ominaisuuksiin tai järjestelmiin riittävästi perehtynyttä autogirolennonopettajaa ole saatavilla, tällaisiin ominaisuuksiin tai järjestelmiin hyvin perehtynyt henkilö. Eroavuuskoulutuksen antajan on tehtävä koulutuksesta nimikirjoituksellaan ja lupakirjanumerollaan varmennettu merkintä ohjaajan lentopäiväkirjaan.

8 LISÄOIKEUDET

8.1 Vesilento-oikeus

8.1.1 Tiedot seuraavista aiheista:

- a) vesiliikennettä, vesiautogiroja ja niiden käyttöä koskevat lait, asetukset ja määräykset sekä vesiliikenteessä käytettävät hätämerkinnot, hätäliikenne ja pelastuspalvelumetelmät;
- b) vesiautogirojen ohjaustekniikka ja käsittely eri sääolosuhteissa vedessä ja rantautumisessa sekä hätätilannetoimenpiteet;
- c) vesiautogirojen ohjaustekniikka ja käsittely erilaisilla alustoilla, kuten lumi, jää ja ruoho, sekä niiden vaikutus suorituskyykyyn;
- d) vesiautogirojen käyttö, hoito ja huolto sekä erityisominaisuudet, kuten aerodynaamiset ominaisuudet, kellukkeiden vastustekijät sekä suorituskyykyvertailut vastaaviin maalaskutelineellä varustettuihin autogiroihin, ja vesiautogiroilta vaadittava erikoisvarustus ja sen käyttö.

8.1.2 Lentokokemus ja -koulutus

Vesilento-oikeuden hakijalla on oltava lentokokemusta autogiron päällikkönä vähintään 15 lentotuntia ennen vesilentokoulutuksen aloittamista. Vesilentokoulutukseen on kuuluttava 5 tuntia koululentoja ja 50 laskua veteen autogirolla hyväksytyn koulutusohjelman mukaisesti. Vesilento-oikeutta varten on suoritettava hyväksytysti lentokoe.

Itsenäinen vesilentotoiminta edellyttää, että koulutusorganisaation koulutuspäällikkö tai päälennonopettaja on varmentanut nimikirjoituksellaan ja lupakirjanumerollaan vesilento-oikeuden lupakirjan haltijan lentopäiväkirjaan hyväksytysti suoritettun koulutuksen ja lentokokeen jälkeen.

8.1.3 Vesilentokelpuutus tai -oikeus muulla ilma-aluksella

Mikäli ohjaajalla on voimassa oleva vesilentokelpuutus tai vesilento-oikeus moottorilentokoneita tai ultrakevytlentokoneita varten ja vähintään 15 lentotunnin kokemus autogiron päällikkönä, hän on oikeutettu lentämään myös vesiautogiroilla saatuaan tämän määräyksen kohdan 7 mukaisen eroavuuskoulutuksen.

9 POIKKEUKSET

Liikenne- ja viestintävirasto voi perustellusta hakemuksesta myöntää poikkeuksia tämän ilmailumääräyksen vaatimuksista, mikäli virasto katsoo, että vastaava turvallisuustaso ja vastaavat lupakirjan tai kelpuutuksen haltijan tiedot ja taidot voidaan muulla tavoin varmistaa.

10 SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET

10.1 Kumotun määräyksen PEL M2-80 (5.5.2009) mukaisesti myönnetty autogirolentäjän lupakirjat ovat voimassa lupakirjaan merkittyyn voimassaolon päättymispäivään asti, ja siihen asti niiden osalta noudatetaan kumottua määräystä. Lupakirja kirjoitetaan hakemuksesta uudelleen toistaiseksi voimassa olevana. Hakijan on sitä varten täytettävä tämän määräyksen kohdan 5.2.1 vaatimukset.

10.2 Jos hakijalla on enintään 24 kuukautta vanhentuneena ollut autogirolentäjän lupakirja, hänen on tämän määräyksen mukaisen lupakirjan myöntämistä varten suoritettava kertauskoululento tai tarkastuslento tämän määräyksen kohdan 5.2.1 mukaisesti. Yli 24 kuukautta sitten vanhentuneen autogirolentäjän lupakirjan haltijan on tämän määräyksen mukaisen lupakirjan myöntämistä varten täytettävä määräyksen PEL M1-4 kohdissa 7.4.2 - 7.4.3 esitetyt lupakirjan uusimista koskevat vaatimukset.